

cessorerne. Jeg sigter herved navnlig til den Myndighed, Fideicommissbestidderne have til at bortforpakte Hovedgaardene. Derved gives dem en Dispositionsret over Hovedgaardene for et længere Tidsrum, saaledes at ogsaa Successorerne derved ere bundne. I Genhold til alt Dette har Udvalget ikke troet at kunne foreslaae yderligere Controlbestemmelser end dem, der findes i § 2.

Der er nu til denne Paragraph stillet et Ændringsforslag af den høttarede 5te Landsthingsmand for 3die Kreds (Moltke), som gaaer ud paa, at, forinden Afhændelse kan finde Sted, har Besidderen at forelægge Justitsministeriet en Plan, hvori han har at andrage paa det Minimum, for hvilket han antager, at 1 Td. Hartkorn kan afhændes. Dette Ændringsforslag har Udvalget imidlertid ikke troet at kunne tiltræde. Det var under Forhandlingerne i Udvalget, om ikke Controllen med Afhændelsen kunde ordnes anderledes end den, der i Lovforslagets 2den § af Udvalget er foreslaaet, navnlig under Overveelse, om den simpleste Maade ikke var den at fastsætte et vist Minimum pr. Td. Hartkorn for alt Fæstegods paa Fideicommisset her i Landet, saaledes at under dette Minimum burde Intet kunne afhændes. Udvalget kom imidlertid til det Resultat, at en saadan Bestemmelse ikke vilde være hensigtsmæssig, idet det vilde være vanskeligt at ubfinde en saadan Priis, som kunde være nogenlunde passende; man troede navnlig, at, naar der saaledes skulde være en Priis, der kunde passe sig paa alle Godser i Riget, maatte den mulig bestemmes provindsviis, en Maade, hvorpaa man ikke kunde indlade sig.

Det Forslag, der nu er fremsat af den høttarede 5te Landsthingsmand for 3die Valgkreds (Moltke) gaaer nu ikke ud paa at fastsætte en vis Priis pr. To. Hartkorn for alt Gods i Riget, men paa at Besidderen af Fideicommisset, forinden han kunde foretage nogen Afhændelse af Godset, skulde opgive det Minimum, for hvilket han antager, at en Tønde Hartkorn af vedkommende Fideicommissets Fæstegods kunde afhændes. Dette Forslag har vel ikke saamange Vanskeligheder som det, Udvalget oprindeligen havde tænkt paa, men endeel af de samme Vanskeligheder klæber dog

ogsaa ved dette Forslag. Saaledes at bestemme en Normalpriis pr. Td. Hartkorn paa et Gods, har aabenbart sine store Vanskeligheder. Jeg vil ikke tale om Godser af større Udstrækning, som f. Ex. Grevskabet Frysenborg i Jylland, hvis Bøndergods strækker sig lige fra den frugtbare østlige Side af Jylland ind i de øde Hedeegne, og hvor det derfor vil være umuligt at fastsætte et Minimum, som kan passe sig for alt Hartkorn paa Godset; men selv i Østifterne, hvor Eiendommene ere mere arronderede, kan en saadan Normalpriis være vanskelig at sætte. Uden at tale om Godsernes egen forskellige indre Beskaffenhed, er der mange andre Omstændigheder, som komme i Betragtning ved at bestemme en Gaards Værdi. Jeg vil kun nævne den ene Omstændighed, om der paa en Gaard sidder en ung Fæster eller en gammel Fæster; af denne Omstændighed afhænger ogsaa Gaardens Priis meget. Derhos kan Gaardenes Priis i Aarenes Løb forandres, og det nærværende Forslag giver ingen Regel for et saadant Tilfælde, om der nemlig skal gøres en ny Indstilling til Ministeriet, eller om Fideicommissbestidderen er berettiget til efter den Plan, der engang er indgiven, efter lang Tids Forløb at vedblive at afhænde Fæstegodset; det er ogsaa disse Vanskeligheder ved at fastsætte en Normalpriis, der navnlig bevægede Justitsministeren til at afsvige fra en lignende Maade at bestemme Godsets Værdi paa, og til at vælge den anden Form at kontrollere Afhændelsen paa, nemlig ved Indførelsen af de saakaldte Curatores fideicommissi. Men, om der ogsaa lod sig ubfinde en saadan Maade at ordne Sagen paa, at man kunde ubfinde et Minimum, for hvilket en Tønde Hartkorn kunde afhændes, har dette Forslag dog ogsaa efter Udvalgets Mening andre Mængler. Det sees saaledes ikke klart, hvorledes Forslaget er at forstaae, om Justitsministeriet skal approbere den indsendte Plan og til den Ende er bemyndiget til at æske nye Oplysninger for at bestemme, om det Minimum, der er foreslaaet, er passende eller ikke, og fremdeles om Justitsministeren har endelig at bestemme dette Minimum, saaledes at Lehnsbestidderen ved Afhændelsen ikke kan fravige samme, eller om Forslaget er at forstaae saaledes, at det er en